

CENTRAAL DIALOOG BONAIRE

Verslag vergadering Centraal Dialoog Bonaire 31 januari / 5 februari 2019

Deelnemers:

Voorzitter/secretariaat: gezaghebber E. Rijna (voorzitter), J.W. van den Braak (technisch voorzitter), J.A. Breure (secretaris)

Openbaar lichaam: gedeputeerde E. Cecilia en gedeputeerde H. Martis

USIBO: N. Willem, R. Sanchez, G. Bernabela, N. Rollan (vervanger van C. Mercelina)

BONHATA: E. Gietman (5 februari afwezig) (K. Visser 31 januari en 5 februari afwezig)

BBE: E. Carillo, A. Romeijnders

BHG: P. Coolen, M. Cieremans

KvK: H. Groot

Adviseur namens SZW: E. Brakke

1. Opening

De voorzitter heet allen hartelijk welkom op deze eerste vergadering van de Centraal Dialoog Bonaire na het tekenen van de intentieverklaring in november 2018. Het is goed dat de Centraal Dialoog weer functioneert op 'dushi Bonaire'.

De technisch voorzitter (TV) wijst erop dat de foto's die bij de start van deze vergadering worden gemaakt, bedoeld zijn voor het door de gezaghebber uitgegeven blad Bon Bini Bonaire, waarvoor hij een interview heeft gegeven. De TV geeft verder een korte toelichting op de ter vergadering uitgedeelde nadere stukken en wijst erop dat de presentatie over het bestuursakkoord wordt verzorgd door de eilandsecretaris en staat gepland voor 4 uur PM. Indien nodig wordt de vergadering op 5 februari as. vervolgd.

2. Taak, samenstelling en werkwijze CD

Onder verwijzing naar het in november 2018 vastgestelde protocol en reglement licht de TV het doel van de Centraal Dialoog nog eens nader toe. Hij benadrukt dat het een overlegorgaan is en geen vorm van meeregeren inhoudt. Tevens kan advies worden uitgebracht aan SZW. Punt van overweging is nog of er na afloop van een vergadering steeds een persconferentie wordt gehouden, zoals bij de Ronde tafelbijeenkomst op 15 november het geval was. Hier wordt op een later moment op teruggekomen.

N. Willem vraagt of de adviesrol van SZW betekent dat SZW wanneer er onderwerpen worden besproken die op het terrein van andere departementen liggen, in de Centraal Dialoog mede voor de andere departementen coördineert.

De secretaris verwijst naar het reglement, waarin is opgenomen dat de vergaderingen afhankelijk van de agenda toegankelijk zijn voor andere ministeries.

De punten uit de toelichting van de TV komen terug in de bij dit verslag opgenomen bijlage "Kernelementen van de Centraal Dialoog". Verder wordt van de voor dit agendapunt voorliggende stukken zonder discussie kennis genomen.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'A' followed by a flourish.

3. Het bestuursakkoord en de CD

Bij de bespreking van dit agendapunt schuift eilandsecretaris mevr. N. Gonzalez aan, die een presentatie verzorgd.

De eilandsecretaris schetst de totstandkoming van het bestuursakkoord. De keuze van thema's in het bestuursakkoord is in balans: het gaat onder meer om het versterken van de bestuurlijke organisatie, het versterken van de economie en het ondersteunen van de samenleving. De aansturing van de uitvoering van het bestuursakkoord geschiedt door OLB en Rijk gezamenlijk (sommige dossiers liggen bij de RV). De programmamanager (Danny Rojer) start op 4 maart 2019.

Van werkgeverszijde geeft E. Carillo aan dat hij tussen het bestuursakkoord en de Centraal Dialoog raakvlakken ziet op de volgende onderdelen van de uitvoeringsagenda: kinderopvang (punt 6), jobcentrum en arbeidsbemiddeling (punt 7), sociaaleconomische ontwikkeling (punt 8), en sociale huisvesting (punt 11). Bij andere thema's is er wellicht ook betrokkenheid, maar dat kan buiten de Centraal Dialoog.

N. Willem sluit zich hierbij aan, met dien verstande dat wat USIBO betreft de bestuurlijke organisatie eveneens een relevant thema is. Spreker vraagt hoe wordt geborgd dat projecten, zoals op het terrein van landbouw, een duurzaam karakter krijgen.

Gedeputeerde H. Martis geeft aan dat duurzaam bezig zijn draagvlak veronderstelt. Spreker wijst erop dat op verschillende thema's al sprake is van lopende processen en platforms. Voorbeeld is het lopend overleg met de vakbond over de bestuurlijke organisatie. Hij spreekt namens OLB steun uit voor de gedachte van samenwerking met de Centraal Dialoog. Spreker stelt voor dat de programmamanager de wijze waarop dit wordt ingevuld te zijner tijd nader uitwerkt.

De TV concludeert dat de Centraal Dialoog op gelegen momenten wordt geïnformeerd of geconsulteerd over relevante ontwikkelingen of uitwerking van het bestuursakkoord op voor de Centraal Dialoog relevante thema's, zoals ook genoemd door de heer Carillo. De programmamanager kan te zijner tijd in een vergadering van de Centraal Dialoog worden uitgenodigd.

E. Brakke geeft aan bereid te zijn om waar nodig verbinding te leggen met Den Haag.

In de voortgezette vergadering van 5 februari 2019 brengt de TV het voorstel in om het besprokene vast te leggen in een Verklaring. De door de TV voorgestelde verklaring wordt door de vergadering aanvaard, ondertekend en is als bijlage bij het verslag gevoegd.

4. Adviesaanvraag ontwerp Arbeidsveiligheidsbesluit IV Caribisch Nederland

Ontvangen is een adviesaanvraag van SZW d.d. 20 december 2018. Bij de behandeling van dit agendapunt zijn daarom aanwezig de heer J. Brouwer en mevrouw M. Eftekhari.

Namens SZW geeft M. Eftekhari een toelichting op het voor consultatie voorliggende ontwerp Arbeidsveiligheidsbesluit IV Caribisch Nederland. Dit ontwerp-besluit maakt onderdeel uit van een voorgenomen bredere modernisering van de wet- en regelgeving rond arbeidsveiligheid. Deze bestaat uit drie fasen, waarvan het Arbeidsveiligheidsbesluit IV Caribisch Nederland fase 1 vormt. Aanleiding voor deze modernisering ligt in signalen vanuit de inspectie en gehouden onderzoek. Voor de hierna volgende wetswijziging is de planning gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2021. SZW staat open voor suggesties ten aanzien van de vormgeving van het proces van wetgeving.

SZW heeft de dagen voorafgaand aan de Centraal Dialoog constructieve gesprekken gevoerd met verschillende belanghebbenden, zoals vertegenwoordigers van de bouw, de

duiksector en de horeca. SZW spreekt waardering uit voor de openhartige gesprekken. Met USIBO wordt nog gesproken.

Het Arbeidsveiligheidsbesluit IV Caribisch Nederland, waarvan de beoogde inwerkingtreding 1 juli 2019 is, betreft regelgeving op hoofdlijnen. Belanghebbende partijen kunnen dit per sector nader invullen. SZW is bereid hierbij te ondersteunen.

Namens werkgevers geeft Paul Coolen complimenten aan SZW over het feit dat er vooraf met de relevante sectoren wordt gesproken. Dit biedt een goede basis om zaken die nog verder uitgewerkt moeten worden, in gezamenlijkheid op te pakken. CURO heeft specifieke feedback reeds overhandigd aan SZW via e-mail, waarop door SZW positief is gereageerd.

Met wat er nu ligt, kunnen werkgevers inhoudelijk goed mee uit de voeten. Wel ligt er nog een punt ten aanzien van arbeidstijden. Het voorstel is om de duiksector toe te voegen aan de werkingssfeer van het Arbeidsbesluit hotels, restaurants en casino's 2000 BES. Spreker geeft aan voornemens te zijn een verzoek in te dienen voor agendering van dat thema in een volgende vergadering.

Het ontwerp Arbeidsveiligheidsbesluit IV CN geeft de vergadering verder geen aanleiding tot opmerkingen.

De TV concludeert dat het verslag van de bespreking van dit agendapunt zal worden toegezonden aan SZW als reactie, waar nodig aangevuld met de uitkomst van het gesprek met USIBO¹. Hieraan wordt toegevoegd het idee om bij het sectorale arbobeleid langs de lijn van de zogeheten 'arbocatalogi' of 'arboconvenanten' te gaan werken. De CD verzoekt SZW dit idee (dat in een aantal van de genoemde gesprekken al aan de orde was) verder uit te werken en de voorgenomen aanpak in een volgende vergadering met de CD te delen.

5. Ontwikkeling lonen/lasten/koopkracht

De achtergrond van de recente maatregel inhoudende premieverlaging en verhoging van het wettelijk minimumloon (WML) wordt namens SZW toegelicht door E. Brakke. Spreker wijst daarbij op de link met het thema 'sociaal minimum', in het kader waarvan een breed pakket maatregelen is getroffen. Premieverlaging maakt verhoging van het WML – en in het verlengde daarvan de uitkeringen – mogelijk en er ontstaat tegelijkertijd ruimte om de inkomens boven het WML te verhogen. SZW heeft daartoe opgeroepen, met het oog op belang van brede koopkrachtverbetering. Spreker geeft desgevraagd aan dat SZW geen oordeel heeft over de wijze waarop werkgevers het voordeel doorgeven.

N. Willem wijst op de briefwisseling tussen USIBO en BBE over dit onderwerp en vraagt tevens of SZW zicht heeft op de mate waarin werkgevers het voordeel doorvertalen.

E. Carillo zegt dat er bij BBE frustratie is over het ontbreken van betrokkenheid van de Centraal Dialoog voordat de maatregel werd genomen en gecommuniceerd.

P. Coolen vult aan dat, indien het anders was aangepakt, het WML misschien wel met nog meer omhoog had kunnen gaan.

E. Brakke geeft aan dat de ruimte tussen Prinsjesdag en 1 januari 2019 te kort was om nog dit onderwerp nog te kunnen bespreken en er op dat moment geen werkende Centraal Dialoog was. In toekomstige situaties zou dit wel een logisch agendapunt kunnen zijn. Spreker geeft in reactie op de vraag van USIBO nog aan, dat SZW slechts beperkt zicht heeft op de mate waarin bedrijven de premieverlaging doorvertalen.

¹ Het gesprek d.d. 1 februari 2019 met USIBO had het karakter van informatie-uitwisseling en geeft geen aanleiding tot aanvulling van de CD-reactie op het ontwerp-veiligheidsbesluit.

Gedeputeerde E. Cecilia zegt dat OLB de lijn van RCN te volgt. Dit wordt met ingang van de betaling over februari geëffectueerd.

E. Carillo bevestigt dat de private sector ermee bezig is, maar de wijze waarop is aan werkgevers. Of en hoe verschilt per bedrijf, maar de intentie is er. Werkgevers moeten ook wel mee qua arbeidsvoorwaarden, anders loopt je personeel weg. Spreker noemt vijf 'quick wins' vanuit koopkrachtoptiek waarmee de Centraal Dialoog aan de slag zou kunnen: 1^e. strategisch investeren in basis economische en sociale infrastructuur, 2^e. WML naar aanvaardbaar niveau (waarbij totale lasten die gepaard gaan met verhoging van het WML en spin-off hiervan aan werkgevers zou moeten worden gecompenseerd, 3^e. uitkeringen ouderdom en arbeidsongeschiktheid naar een aanvaardbaar niveau, 4^e. introduceren aanvaardbare algemene huursubsidieregeling, en 5^e. introduceren aanvaardbare hypotheekgarantie.

N. Willem wijst op het belang van de arbeidsrust, waaraan hij desgevraagd toevoegt dat dit niet als een stakingsdreiging moet worden opgevat. Maar er ontstaat onrust als de een wel krijgt en de ander niet. Spreker vraagt zich af of er niet een percentage bepaald kan worden.

In reactie hierop zegt H. Groot dat maatwerk voorop moet staan. Spreker is geen voorstander van het vaststellen van een percentage dat toch niet afdwingbaar is.

E. Carillo zegt dat niet is aan te geven welke ruimte er precies is.

Gedeputeerde H. Martis wijst op het belang van zorgvuldigheid richting medewerkers en ambtenaren.

In reactie op vraag vanuit USIBO of werkgevers bereid zijn tot nader bilateraal overleg over deze kwestie, geeft E. Carillo aan dat een gesprek binnen het kader van de Centraal Dialoog de voorkeur van werkgevers heeft.

Afrondend concludeert de TV dat de Centraal Dialoog ervan uitgaat dat SZW relevante thema's in de toekomst tijdig bij de Centraal Dialoog onder de aandacht brengt. Tevens concludeert de TV dat de werkgevers het belang van fatsoenlijk werkgeverschap bevestigen en dat er de bereidheid is om de premieverlaging waar mogelijk door te vertalen, met de kanttkening dat het maatwerk is, dat ook kan worden toegespitst op de lagere inkomens.

In de voortgezette vergadering van 5 februari geeft N. Willem aan de discussie te willen heropenen en verzoekt de Centraal Dialoog uit te spreken dat er ten minste een loonsverhoging van 2% zou moeten zijn.

A. Romeijnders zegt namens werkgevers niet met dit voorstel mee te kunnen gaan. Spreker wil niet treden in de bevoegdheid en afweging van afzonderlijke werkgevers om zelf een keuze te maken hoe zij het voordeel van de premieverlaging willen inzetten.

Op voorstel van de TV wordt vervolgens een Verklaring getekend, die tevens als bijlage bij dit verslag is gevoegd.

6. Dia di Rincon

De voorgeschiedenis van de discussie wordt geschetst door gedeputeerde E. Cecilia. Hij gaat ook in op het belang van Dia di Rincon binnen de lokale samenleving en daarbuiten. De wens van het OLB is om over de status van Dia di Rincon tot consensus te komen.

E. Gietman wijst op de al eerder gebleken consensus hierover tussen sociale partners. Deze oplossing (ruil met Carnavalsmaandag) zou nu snel geëffectueerd moeten worden. N. Willem sluit zich hierbij aan.

In reactie daarop doen zowel E. Cecilia als H. Groot de suggestie om de Pinksterzondag voor Dia di Rincon in te ruilen. Sprekers erkennen wel dat dit wetswijziging vergt.

De secretaris merkt desgevraagd op dat het initiëren van wetswijziging een afweging van de staatssecretaris vergt en dat het niet eerder dan per 1-1-2020 kan worden geëffectueerd. Tevens geeft de secretaris op verzoek van de TV een nadere uitleg van de betekenis van een aangewezen feestdag. Een feestdag is een rustdag en dus een vrije dag die niet van het aantal vakantiedagen afgaat. Wie toch moet werken op een feestdag, heeft recht op een toeslag.

P. Coolen vraagt zich af of in geval van een keuze voor ruil met Pinksterzondag, het mogelijk is om hierop te anticiperen en dus al toe te passen in 2019 ('gedoogsituatie').

A. Romeijnders geeft aan dat zij van de leden van BBE alleen ruimte heeft om een budgettaire neutrale oplossing overeen te komen. Een ruil met Pinksterzondag is dat niet. Zij zou dus terug naar de leden moeten. Ruil met Goede Vrijdag zou ook nog kunnen worden overwogen.

Gedeputeerde E. Cecilia licht toe dat een ruil met de Carnavalsmaandag niet geaccepteerd wordt door de carnavalsvereniging.

N. Willem zegt het standpunt van de carnavalsvereniging niet te begrijpen. Dia di Rincon wordt door veel meer mensen gevierd dan het carnaval.

De TV doet een oproep aan alle partijen om de opties nog eens goed te wegen. Bespreking van het onderwerp wordt dinsdag 5 februari 2019 voortgezet.

In de voortgezette bespreking van 5 februari 2019 wordt het overleg over de Dia di Rincon heropend. Dit mede op basis van een analytische notitie van de TV en secretaris.

Gedeputeerde E. Cecilia stelt het instellen van een petit comité voor, om samen de opties verder te verkennen en daarmee in de volgende vergadering terug te komen.

H. Groot sluit zich hierbij aan, mits de conclusie van het petit comité bindend is. Hij is bang dat de discussie anders weer opnieuw blijft hangen. Spreker vraagt zich bovendien af wat de juridische mogelijkheden zijn om de status van Dia di Rincon bij cao te regelen. Overigens waarschuwt hij ervoor dat het probleem niet onnodig groot moet worden gemaakt. Werkgevers geven hun personeel waar nodig toch wel vrij op die dag.

R. Sanchez refereert aan hetgeen op 31 januari is besproken. Het is bekend dat de Carnavalsmaandag gevoelig ligt. Een gedoogconstructie voor ruil met Pinksterzondag, kan ook een optie zijn.

E. Carillo geeft aan geen behoefte te hebben aan een klein comité. De argumenten zullen hetzelfde blijven. Spreker is voorstander van een bespreking op het niveau van de Centraal Dialoog.

N. Willem brengt in herinnering dat uitruil met Carnavalsmaandag voor de werknemer geen effect heeft. Daardoor kan USIBO erachter staan.

De voorzitter wijst erop dat het huidige bestuurscollege nog geen besluit heeft genomen, waarop gedeputeerde E. Cecilia zegt dat er wel een brief aan de staatssecretaris van SZW van 2 mei 2018 ligt met een concreet verzoek.

Aansluitend vraagt gedeputeerde E. Cecilia aan werkgevers wat de kosten zijn van een schuif met de maandag.

De heer H. Groot zegt dat er kosten ontstaan wanneer er een extra feestdag bij zou komen, waarop P. Coolen aanvult dat een eventuele ruil met een zondag (welke dan ook) ook tot extra kosten leidt. Enkel een ruil met een doordeweekse dag is kostenneutraal. Overigens stelt spreker voor dat het bestuurscollege nu eerst zelf een besluit neemt en dan daarmee terugkomt in de Centraal Dialoog.

Op voorstel van de TV wordt besloten dat er nu geen werkgroep wordt ingesteld en dat het binnen het bestuurscollege te voeren nader beraad wordt afgewacht. Het onderwerp zal terugkomen in de ev. vergadering van de Centraal Dialoog.

7. Werving technisch voorzitter per juli 2019

TV refereert aan het tijdelijk karakter van zijn inzet. Daarom ligt nu een voorstel voor profielschets/wervingstekst (te gebruiken voor publicatie in Antilliaans Dagblad, Extra en op Facebook) en instelling sollicitatiecommissie.

N. Willem spreekt voorkeur uit voor iemand die affiniteit heeft met de lokale context.

P. Coolen stelt voor toe te voegen dat beheersing van het Papiaments een pre is.

De TV geeft aan dat de profielschets/wervingstekst hiermee is vastgesteld, met dien verstande dat er binnen een week nog reacties op kunnen worden aangeleverd bij TV en secretaris.

De TV stelt vervolgens de samenstelling van de sollicitatiecommissie aan de orde, waarin hij zelf ook zitting neemt. Voor werkgevers wordt dat A. Romeijnders, USIBO geeft binnen een dag een naam door, OLB draagt hoofd Bestuur & Ondersteuning voor, Marion Gherbaz. Secretaris CD is tevens secretaris sollicitatiecommissie en zal te zijner tijd voor de uitnodigingen zorg dragen.

8. Mogelijk werkbezoek aan PND Curaçao voorjaar 2019

TV licht het ter tafel liggende voorstel voor een mogelijk werkbezoek aan PND Curaçao toe. E. Carillo, daarin ondersteund door N. Willem en H. Martis, geeft in reactie daarop aan dat de Centraal Dialoog eerst zelf nog even een poos zou moeten functioneren en geeft als alternatief mee de PND Curaçao op Bonaire uit te nodigen. De TV zal bij de PND aftasten hoe zij tegenover dit voorstel staan en hierover in april terugkoppelen.

9. Wettelijk verplichte pensioenregeling werknemers?

N. Willem introduceert dit onderwerp, dat door USIBO is ingebracht. Spreker refereert aan congres in november 2018 en zou graag PCN uitnodigen en samen met hen te kijken wat de mogelijkheden zijn.

H. Groot ondersteunt dit en zou verder onderzoek graag in petit comité doen (om problematiek en mogelijke oplossingen met kosten in kaart te brengen).

P. Coolen stelt voor om pensioenvraagstuk in samenhang met AOV te bezien. Wijst er ook op dat pensioenopbouw tijd vergt en niet onmiddellijk oplossing biedt. Ook de AOV moet op een aanvaardbaar niveau zijn en kan dan een oplossing bieden.

TV stelt voor om PCN in volgende vergadering uit te nodigen, zodat we ons met hun informatie kunnen voeden. Dat kan wellicht helpen om de taakopdracht voor een werkgroep van de Centraal Dialoog beter te formuleren.

In reactie op vraag van P. Coolen welke voornemens SZW specifiek heeft ten aanzien van AOV/pensioenen, zegt E. Brakke dat recent maatregelen genomen zijn in het kader van armoedebestrijding. Verdergaande maatregelen staan momenteel niet op de rol.

N. Willem zou graag zien dat CBS onderzoek doet naar het aantal werknemers dat pensioen opbouwt.

TV verzoekt SZW hierop in de volgende vergadering terug te komen.

10. Sociaal minimum

TV licht de notitie toe, die is opgesteld naar aanleiding van de inbreng van USIBO. De notitie bevat drie varianten voor een standpunt van de CD.

N. Willem zegt dat de tweede variant de voorkeur van USIBO heeft.

H. Groot sluit zich hierbij aan, maar zou die brief vanuit Centraal Dialoog graag tevens aan de voorzitter van de kamercommissies willen sturen. Dat het kabinet momenteel lagere bedragen heeft vastgesteld dan de minimale kosten van levensonderhoud, is zijns inziens absurd. Oproep om op zo kort mogelijke termijn sociaal minimum vast te stellen.

E. Carillo zegt dat het wel van belang is om bij vaststelling van sociaal minimum rekening te houden met de uitgaven.

Gedeputeerde E. Cecilia refereert aan beeld van uitgaven als die van wonen en drinkwater in het rapport van Regioplan.

TV concludeert dat brief aan staatssecretaris wordt opgesteld overeenkomstig het voorgaande. Op voorstel van A. Romeijnders wordt hierin tevens opgenomen dat het vaststellen van een sociaal minimum randvoorwaardelijk is om in de Centraal Dialoog verder te kunnen praten over onderwerpen als pensioenen en koopkracht. Op voorstel van N. Willem gaat het concept van de brief nog even rond voor commentaar.

11. Vergaderschema tot juli 2019

TV geeft aan dat er voor de eerstvolgende vergadering(en) al verschillende onderwerpen in het vizier komen: pensioenproblematiek, begroting CD 2020, arbo-convenanten, werving TV, Dia di Rincon, en publiciteit.

De secretaris vult aan dat vanuit SZW het voornemen is om de onderwerpen verlofregelgeving en stelsel ziekte en arbeidsongeschiktheid te brengen, hetzij in de vorm van een concept wetsvoorstel, hetzij in de vorm van een notitie. Tevens komt de arbeidstijdenregeling voor de duiksector op enig moment nog terug.

TV verzoekt om naast 18 april ook 15 april te reserveren.

12. Rondvraag en sluiting

In reactie op de vraag van N. Willem of de afspraken die in deze vergadering zijn gemaakt openbaar worden gemaakt, wordt op voorstel van H. Groot besloten dat een persbericht wordt uitgebracht, waarin opgenomen een weergave van de beide getekende intentieverklaringen, alsmede van de nog te verzenden brief aan de staatssecretaris.

De vergadering wordt gesloten.

BIJLAGEN

1. Notitie technisch voorzitter "Kernelementen van de Centraal Dialoog"
2. Getekende verklaring inzake uitvoering van het bestuursakkoord 2018-2022
3. Getekende verklaring inzake verlaging werkgeverslasten 2019

Aldus mede tekend, 18 april 2019
J.W. van den Brink
vice-voorzitter

